

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGEDI VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Magyar-szovjet kormányközi bizottság ülészsaka Tömbrekonstrukció Szegeden

Hétfőn szovjet küldöttség érkezett hazánkba, a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság ülészsakára. A delegációt Nyikolaj Talizin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese, a bizottság szovjet tagozatának elnöke vezeti. A vendégeket a Ferihegyi reptől Marjai József miniszterelnök-helyettese, a bizottság társelnöke fogadta. Jelen volt Vlagyimir Pavlov, a Szovjetunió budapesti nagykövete is.

Plenáris üléssel a Parlamentben délután megkezdődött a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság 27. ülészsaka. A két delegációt Marjai József, illetve Nyikolaj Talizin miniszterelnök-helyettesek, a bizottság társelnökei vezetik.

Marjai József üdvözlő beszédében rámutatott: a kormányközi bizottságnak fontos feladata, hogy a magyar és a szovjet pártkongresszusokon megfogalmazott célok jegyében az együttműködés további elmélyítését, a közös munka hatékonyságának fokozását szolgálja.

Továbbra is közös úton, vállalva dolgozunk a kongresszusainkon megszabott világos, egyértelmű célok

megvalósításáért — mondta. Közös munkával együttműködésünk alapjait még szilárdabbá kell tennünk. Népgazdaságaink számára az együttműködés továbbfejlesztésével újabb pótlólagos forrásokat kell létrehozunk. Baráti kapcsolatainkat a Szovjetunióval nem egyszerűen fenntartani, hanem azt folyamatosan továbbfejleszteni akarjuk, ennek nagyon nagy a jelentősége. Ezek a kapcsolatok számunkra semmi mással nem pótolhatók. Továbbra is nagy erőfeszítéseket teszünk, hogy együttműködésünk további bővítésére minden lehetőséget kihasználjunk, hogy az mindkét fél számára kölcsönösen előnyös legyen, mindkét nép javát szolgálja.

A miniszterelnök-helyettes rámutatott, hogy a bonvolult világpolitikai és világgazdasági helyzetben a közös feladatok elemzése, kijelölése, a még szorosabb együttműködés feltételeinek megteremtése a kormányközi bizottságtól is felelősségteljes, az eddigieknél folyamatosabb, konkrétabb, színvonalasabb munkát követel. Nagyon jelentős kérdésekben kell segítenie újabb, kölcsönösen előnyös megállapodások létrehozását, a meglévők maradéktalan teljesítését. A tanácskozás napirendjén és azon kívül is fontos megbe-

szélések várhatók az együttműködés új formáinak, kereteinek kialakítása érdekében. Marjai József kifejezte meggyőződését, hogy ezek a tanácskozások sikerrel járnak.

Nyikolaj Talizin válaszában foglalkozott a bonvolultabbá vált világgazdasági helyzettel, hangsúlyozva: a szocialista országok az új körülmények között is képesek arra, hogy sikeresen fejlődjenek, megoldják problémáikat, népeik továbbra is élvezhessék a szocialista rendszer előnyeit. Ehhez természetesen egy sor fontos gazdasági kérdést meg kell oldani, amit elősegít a szocialista közösség országainak összefogása, hosszabb távra szóló közös koncepciók kialakítása és végrehajtása. Ezt segíti elő az együttműködési kormányközi bizottság is, amelynek nagyon fontos feladata, hogy minden kérdést érdemben, a formális vonásoktól mentesen vizsgáljon, nagy megértéssel keresve a közös feladatok megoldásának útjait, segítse országaink éves és ötéves tervének megvalósítását.

Ezután megkezdődött a napirendi pontok megvitatása. Egyebek között megvizsgálják a kölcsönös külkereskedelmi szállítások menetét, az elektronikai iparban kialakult gyártászakosítások és kooperációk megvalósításának helyzetét, az agrokémiai egyezmény kibővítésének lehetőségeit, a timföld- és alumíniumegyezmény, a petrokémiai egyezmény meghosszabbításának előkészületeit, napirenden szerepel a Zsiguli-kooperáció néven ismert együttműködés meghosszabbításának kérdése, s több más jelentős együttműködési feladat.

Sajátos építészeti munka a tömbrekonstrukció. Keveset beszélünk róla, de annál többször látjuk, hogy mi is az. Az első tömbrekonstrukció Szegeden a Dózsa, Arany, Berzsenyi és Kazinczy utca által határolt területen kezdődött. Valamikor 1970-ben, és még ma sem fejeződött be. A szegedi honpolgár talán csak annyit vesz észre, építkeznek ebben a tömbben is, abban a tömbben is, és nem tulajdonít különösebb figyelmet annak, hogy mi a különbség a foghíjbeépítés, a házfelújítás és egy új ház építése között. Örül a szépeknek, a jónak, az újnak és ez így természetes.

A tömbrekonstrukció pedig az építészeti egyik nagy gondja, olyan nagyvárosi specialitás, amelynek segítségével védik a régi városképet, őrzik a hagyományos Belváros értékeit. Ebben a „műfajban” a foghíjbeépítéstől az emeletráépítéstől a lakóház-felújításig, a külső tatarozásig, szinte minden építészeti eljárás felfedezhető. Rendkívül nagy figyelmet, szaktudást és sok pénz igényel. Elmaradhatatlan tulajdonsága még: hosszú ideig tart. Ezért kevésbé látványos, elmúlik úgy egy-egy év alatt, hogy alig-alig veszszük észre az eredményeket. Például a Nemestakács utcai tömb be- és átépítése még a negyedik ötéves tervben elkezdődött téglablokkból, és a hatodik ötéves tervben fejeződik be, már új technológiával, fészített acélszerkezetes építési eljárással. Körülbelül az átfutási idő így 15 esztendő. Hasonlók a tapasztalatok a Honvéd téren és a többi rekonstrukción is. Minden szempontból kiemelkedő és érdekes tényező az idő, ami több dolgot meghatároz. Nézzük sorjában. A lakók azt szeretnék, ha egy tömbben minél előbb befejeződné az összes munka. Kevesebb

Tömbrekonstrukció a Honvéd téren

lenne a vita az ott élő emberek között, nem beszélnek arról, ha az egyik ideiglenes garázst már lebontották, a másikat miért csak két év múlva szüntetik meg. (Persze, mert az építők akkor érnek oda.) Szép, esztétikus látványt nyújtana a belső udvar, ha a tömblelt, szemetet egyszerre és azonnal eltakarítanák. De ha tíz évig eltart egy ilyen építési „folyamat”... A tanácskozási fórumokon, központokban egyre gyakrabban felvetődik ez a kérdés.

A válasz — hogy miért nem lehet befejezni egy épülettömb rekonstrukcióját négy-öt év alatt — nagyon egyszerű. Még a mostani ötéves tervben is kapacitáshiány miatt csak egy-egy tömbben, egy-egy házat tudnak felújítani, átépíteni. Továbbra is — ha szabad így fogalmazni — csak tűzoltómunkával halad a rekonstrukció. Az aládúcolt házak közül azt veszik előre, amelyik már nem bírja tovább. Szegednek a helyzete pedig sajátos, ugyanis az árvíz után egyszerre épült nagyon sok ház, és egyszerre is öregednek el, roppannak meg.

A gyors építkezésnek másik akadály a technológia. Lakótelepet már viszonylag rövid idő alatt fel tudnak húzni. Nem ilyen egyszerű a Belváros továbbépítése. Hiányoznak a megfelelő kispékek, és ez a fajta munka rendkívüli tudás- és szakmai igényes. A szegedi városépítészetben régóta ismert jelszó, nem szabad beengedni a panelt a Nagykörúton belüli részre. A város-tervezők nem azért harag-

szanak a hágyári elemekre, mert megrögzött panelelemesek lennének. Sőt, már az is köztudott, hogy az egyedileg megformált sima panel zöld utat kap. A lakótelepi panel azonban nem illik a vedett, patinás városképbe. Sajátos ellentmondás a korunk építészete, hiába rendelkezünk a tömeges lakásépítésre egy gyors technológiával, a belvárosi alkalmazása még lassú, körülményes. Pedig betonelemekből is lehet szépen építeni, bizonyíték erre a Dóm téri orvosgyetem oktatási központja. És ha mostanában erről a témáról szó esik, egy másik bizonyíték-ként emlegetik a tervezők a még csak rajzon látható, a Szent István térre álmódott több emeletes lakóházat, ami majd diszplánia lesz napjaink építészeti stílusának.

Valami azért kárpótol a lassú tömbrekonstrukcióért. A szakaszos, időben is tagolt építészeti garancia a változatos városképet. Ilyenkor mondják azt, a falak tükrözik a történelmet is. Ám mésem ünneprontás, ha azt hangsúlyozzuk, a jövőben nagyobb sebességre lenne szükség a Belváros felújításában is. Épp ezért hamarosan napvilágot lát egy országos tervpályázat, amely a Lenin körút, Mérey utca, Marx tér, Hajnóczi utca által határolt kilenc tömbre várja a jó ötleteket. Az ÉVM mellett természetesen a szegedi város-tervezők és kivitelezők szeretnék felhasználni a pályázat tanulságait a városrekonstrukción. H. M.

Sokféle termék — szilikátból

A szilikátipar igen különböző termékeket gyárt. Egyedül a közös technológia az, ami miatt egy családba sorolhatók. Ennek lényege: az anyagot nyers állapotban készítik elő, majd égetéssel formázzák, stabilizálják.

A cementgyártástól az üvegyártásig a legkülönbözőbb kerámiák anyagok előállításáról — padlóburkoló lap, csempé, fürdőszobai berendezések — egészen az olyan modern anyagokig, amelyeket a híradástechnika vagy az atomipar használ, sorolhatnánk a termékeket, de ide tartozik a tűzálló anyagok gyártása, sőt, tágabb értelemben a betonipar is, mivel az egyik legfontosabb szilikátanyagot, a cementet használja alapként.

Ennek a tág szakmai területnek elég nehéz olyan közös szempontot találni, amely valamennyi érintett iparág számára érdekes. Nehéz, de nem lehetetlen, ezt bizonyítja a június elején sikeresen megtartott XIII. szilikátipari és szilikáttudományi konferencia. A budapesti tanácskozáson részt vettek az iparág legismertebb nemzetközi és hazai szakemberei.

A konferencia alkalmából a FIM budapesti bemutatótermében (V., Apáczai Csere János u. 7.) különleges bemutató nyílt. Üvegből készült „hegyi kristály”, porcelánból gyártott „csipketerítő”, pergamenszerű lapra felegetett fótól, szélhordta ózsi falevelekből, készült váza látható itt, olyan egyedi, kü-

lönleges termékek, amelyeket az iparban, illetve a magánsektorban dolgozó iparművészek alkottak. (MTI)

A mezőgazdaság energiaellátásáról Értekezlet Szegeden

Az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület megyei csoportja, a Magyar Agrártudományi Egyesület megyei szervezete, valamint az ETE gázszakosztályának pébé-munkabizottsága és mezőgazdasági szakosztálya tegnap, hétfőn tanácskozást rendezett Szegeden, a Technika Házában. A mezőgazdaság energiaellátása címmel. A megye mezőgazdaságának részt vevő szakembereit Vajda György, a DEMASZ vezérigazgatója, az ETE megyei csoportjának elnöke köszöntötte, majd Gyuris Szilveszter, a megyei tanács vb mezőgazdasági osztályának vezető helyettese tartott megnyitó előadást.

Bevezetőjében hangsúlyozta, hogy az energiahordozók árának az utóbbi években tapasztalt rohamos növekedése a népgazdaság alapvető érdekeivel együtt azt diktálja, hogy a mezőgazdasági üzemekben is méréselni kell a tüzelőanyagok felhasználásának növekedését. Mindezt olyan körülmények között kell megvalósítani, amikor a mezőgazdaság műszaki színvonalának fejlődésével együtt növekszik a termelés energiaigénye. Ennek ellenére

akad lehetőség az ésszerűbb energiagazdálkodásra, amit jól illusztrálnak az utóbbi évek adatai is. A mezőgazdaságban 1978-ig dinamikusan növekedett az energiafelhasználás, amit viszont az utóbbi két évben úgy sikerült mérsékelni, hogy közben jelentős mértékben növekedett a termelés. Két éve, 1979-ben a mezőgazdaság energiafelhasználása az 1978. événél már csak 97, tavaly pedig csupán 94 százaléka volt.

A mezőgazdaságban továbbra is fontos feladat az energiával való ésszerű gazdálkodás: a VI. ötéves tervidőszakban legfőképpen 10 százalékkal nőhet a mezőgazdaság energiafogyasztása úgy, hogy közben jelentősen növelni kell a termelést. S azt is számításba kell venni, hogy a korszerűbb technológiák alkalmazása is többlet energiafelhasználással jár. Megoldásként olyan eszközök kínálkoznak, mint a termelési szerkezet fokozatos átalakítása a kevésbé energiaigényes struktúrák irányába, energiatakarékos eljárások alkalmazása, az új, helyi energiaforrások (pl.

hulladékok eltüzelése) felhasználása. Sok lehetőség van a geotermikus energia hasznosításának továbbfejlesztésére, s nem is csak újabb termálvizek használatbavételével, hanem az eddigieknél takarékosabb eljárások alkalmazásával.

A tegnapi tanácskozás azt a célt szolgálta, hogy a mezőgazdasági szakembereknek segítséget, ötleteket adjon energiatakarékos megoldások kidolgozására, a lehetőségek felhasználására. Ezt szolgálták az előadások: a geotermikus energia mezőgazdasági hasznosításának tapasztalatairól Lóczi János, a szentesi Árpád Tsz elnökhelyettese, a földgáz felhasználásának mezőgazdasági lehetőségeiről dr. Laklits Tibor, az Ipari Minisztérium Országos Energiagazdálkodási Hatóságának csoportvezető főmérnöke, a kistartályos pébé-gáz mezőgazdasági hasznosításának lehetőségeiről Szilágyi Zsombor, az OKGT Gázipari Igazgatóságának főmérnöke, a mezőgazdasági hulladékok energetikai hasznosításáról pedig Drobní László, az EGI agroenergetikai szolgálatának vezetője tartott előadást.

ÉVM és OKISZ

Együttműködés

Hétfőn ülést tartott az országos építőipari szervezet-Építészeti és Városfejlesztési Minisztérium, valamint az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsa együttműködési bizottsága. Abraham Kálmán miniszter és Rév Lajos, az OKISZ elnöke vezetésével. Megállapították, hogy az építőipari szövetkezetek az elmúlt öt esztendőben sikeresen illeszkedtek be az országos építőipari szervezetbe, a korábbiaknál nagyobb részt vállaltak a lakásfenntartási feladatokból, csökkent a részvételük az új lakások kivitelezésében. Felhívták a figyelmet a szövetkezetek vállalkozási képességének növelésére. Az ülésen meghatározták az együttműködés további feladatait.